

Sygn. akt X C 5644/17

Olsztyn, 30.01.2018 r.

UZASADNIENIE

I. *STANOWISKA STRON*

1. Powód E. D. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. w dniu 1 grudnia 2017 roku wniósł do Sądu Rejonowego w Olsztynie pozew przeciwko M. O. (1). Domagał się od niego zapłaty kwoty 9128,54 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.
2. W uzasadnieniu wskazał, że dochodzona wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego w dniu 9 września 2008 roku z (...) Bank S.A z siedzibą we W. (obecnie (...) Bank (...) S.A.) umowy pożyczki nr (...).
3. Ponieważ strona pozwana nie dokonywała spłaty pożyczki zgodnie z ustaleniami umownymi, została ona wypowiedziana i z dniem 15 listopada 2009 roku kwota pożyczki stała się wymagalna.
4. W dniu 29 września 2014 roku wierzyciel pierwotny dokonał cesji przysługującej mu od strony pozwanej wierzytelności na rzecz powoda.
5. Na dochodzoną należność składają się: 3085,44 zł sumy niespłaconego kapitału udzielonej pożyczki, 754,05 zł sumy odsetek ustawowych oraz odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanych od dnia cesji wierzytelności do dnia sporządzenia pozwu oraz 5289,05 zł sumy odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego od przeterminowanych rat kapitałowych w trakcie obowiązywania umowy pożyczki.
6. Jako dowody na potwierdzenie ww. okoliczności powód przedłożył: umowę pożyczki zawartą między wierzycielem pierwotnym a pozwanym, zawiadomienie o cesji wystawione w imieniu (...) Bank (...) S.A. oraz wezwanie do zapłaty.
7. Pozwany, pomimo odebrania adresowanej do niego korespondencji, nie stawiał się na rozprawę ani w inny sposób nie zajął stanowiska w sprawie.

II. *USTALENIA FAKTYCZNE*

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

1. W dniu 9 września 2008 roku w O. M. O. (1) oraz (...) Bank S.A. z siedzibą we W. zawarli umowę pożyczki gotówkowej nr (...).
2. Zgodnie z § 1 pkt 3 ww. umowy, pożyczkobiorca otrzymał do dyspozycji kwotę 5000 złotych. Kwota miesięcznej raty pożyczki została ustalona na 237,84 zł, liczba rat na 36, a łączna kwota wszystkich kosztów, opłat i prowizji na 3562,24 zł (§ 1 pkt 5 i 6 umowy)

(dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...) z 09.09.2008 r. – k. 10-12)

3. W dniu 12 listopada 2014 roku M. L., specjalista ds. windykacji sporządził pismo – zawiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności. W jego treści wskazano, że na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 września 2014 roku (...) Bank (...) S.A z siedzibą we W. dokonała na rzecz powoda przelewu wierzytelności Banku z tytułu umowy (...) z 09.09.2008, która na dzień 29 września 2014 roku wynosiła 8972,32 zł.

(dowód: zawiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności – k. 8)

4. W dniu 4 marca 2015 roku T. K., Dyrektor Departamentu Windykacji (...) sp. z o.o. sporządził pismo: wezwanie do zapłaty, w którym zawarto informacje o przelewie wierzytelności z umowy (...) na rzecz powoda

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 9)

III. **OCENA DOWODÓW**

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału:

1. W ocenie Sądu brak było podstaw do kwestionowania autentyczności przedłożonych przez powoda dokumentów. Kwestii tej nie podważał pozwany, który w ogóle nie zajął stanowiska w sprawie, również Sąd nie dopatrzył się z urzędu takich okoliczności, które mogłyby wskazywać, że przedłożone dowody nie są autentyczne.
2. Tym niemniej należy mieć na uwadze, że stosownie do treści art. 245 kodeksu postępowania cywilnego, dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.
3. Dlatego też niestwierdzenie przez Sąd braku podstaw do podważenia domniemania autentyczności i prawdziwości pochodzenia dokumentów nie implikuje konieczności przyjęcia prawdziwości twierdzeń, które są w nich zawarte (tzw. materialna moc dokumentu).
4. Ocena rzeczywistego stanu rzeczy powinna być dokonana w oparciu na całokształcie przedłożonego materiału dowodowego. Zdaniem Sądu zaofiarowane przez powoda dowody nie były zaś wystarczające, aby w sposób niewątpliwy wykazać zarówno sam fakt przejścia uprawnień z umowy pożyczki nr (...), jak i wysokości dochodzonej kwoty.

IV. **ROZWAŻANIA PRAWNE**

Sąd Rejonowy rozważył, co następuje:

1. Powództwo podlegało oddaleniu. Powód nie udowodnił bowiem roszczenia zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.
2. W myśl art. 509 kodeksu cywilnego wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania
3. Stosownie do treści art. 6 kodeksu cywilnego, znajdującego swoje proceduralne odzwierciedlenie w regulacji art. 232 kodeksu postępowania cywilnego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W realiach niniejszej sprawy to powód był obowiązany do przedłożenia dowodów, które wykazywać będą fakt przysługiwania mu od pozwanego żądanej należności we wskazanej w pozwie wysokości;
4. W ocenie Sądu powód nie sprostął niniejszym wymaganiom. Powołując się na zawartą z pierwotnym wierzycielem umowę cesji, powód powinien wykazać następujące okoliczności:
 - 1) istnienie zadłużenia pozwanego wobec pierwotnego wierzyciela (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r., sygn. akt V CSK 187/06);
 - 2) wysokość ww. zadłużenia;
 - 3) nabycie skonkretyzowanej wierzytelności od pierwotnego wierzyciela;
 - 4) aktualną wysokość przysługującej powodowi wierzytelności.
5. W niniejszej sprawie powód nie spełnił żadnej z nich. Co prawda powód przedłożył umowę pożyczki zawartą przez pierwotnego wierzyciela z pozwanym, jednakże na podstawie samej umowy nie sposób ustalić, czy w wyniku jej niewykonania w rzeczywistości na pozwanym ciąży jakiegokolwiek zadłużenie.

6. W szczególności powód nie przedłożył ani wypowiedzenia umowy przez pierwotnego wierzyciela, na który to fakt powołuje się w pozwie, ani też żadnego wykazu zadłużenia, uwzględniającego ewentualne spłaty dokonane przez dłużnika, ani nawet wezwań do zapłaty kierowanych do dłużnika przez pierwotnego wierzyciela.

7. Sam fakt, że całkowita kwota, którą dłużnik miał do spłaty w wyniku zawarcia ww. umowy wynosi 8972,32 zł, zaś wskazywana w pozwie należność główna to 3085,44 zł nie może prowadzić do bezkrytycznego przyjmowania, że pierwotny wierzyciel w sposób prawidłowy wyliczył zadłużenie pozwanego. Wręcz przeciwnie – okoliczność ta świadczy o tym, że pozwany spłacał zadłużenie, jednakże według pierwotnego wierzyciela uczynił to jedynie częściowo. Na podstawie przedłożonych dokumentów Sąd nie ma możliwości weryfikacji, czy pierwotny wierzyciel prawidłowo rozliczał spłaty dokonywane przez pozwanego.

8. Powód, który powołuje się na nabycie wierzytelności w wyniku cesji powinien wykazać wszelkie okoliczności, które obciążałyby pierwotnego wierzyciela, gdyby to on wytaczał powództwo. Nie budzi zaś wątpliwości, że gdyby pierwotny wierzyciel załączył do pozwu jedynie umowę zawartą z dłużnikiem, nie wskazując precyzyjnego wyliczenia żądanych należności, tj. w szczególności w jakiej wysokości pozwany spłacił zadłużenie i na co dokonywane przez niego wpłaty były zaliczane, to powództwo podlegało by oddaleniu jako nieudowodnione co do wysokości.

9. Co oczywiste, nabywca wierzytelności sam nie dysponuje szczegółowym rozliczeniem spłat dokonywanych przez dłużnika. W jego interesie leży jednak uzyskanie od pierwotnego wierzyciela wszelkiej dokumentacji, która będzie konieczna do dochodzenia wierzytelności przed Sądem. Zaniechania w tym zakresie obciążają nabywcę wierzytelności, nie ma bowiem żadnych podstaw, aby traktować go w sposób uprzywilejowany w stosunku do innych powodów. Tym bardziej mając na uwadze profesjonalny charakter działalności prowadzonej przez powoda.

10. Wymogu wykazania wysokości nabywanej wierzytelności nie może zastąpić treść oświadczenia złożonego przez M. L., specjalistę do spraw windykacji. Nawet gdyby przyjąć, że osoba ta jest uprawniona do składania oświadczeń w imieniu pierwotnego wierzyciela (jej umocowanie nie wynika bowiem ani z KRS, nie przedłożono również stosownego pełnomocnictwa), to jego oświadczenie nie może kreować wysokości zadłużenia pozwanego. O ile bowiem w ocenie Sądu oświadczenie pierwotnego wierzyciela może być podstawą uznania, że przeniesiona została wierzytelność powstała na skutek konkretnego stosunku prawnego, uprzednio mu przysługująca (jakkolwiek pierwotnym dowodem jest umowa cesji, to brak prawnych przeciwwskazań, aby fakt przejścia wierzytelności wykazać na podstawie dokumentu relacyjnego), to oświadczenie takie nie może być uznane za dowód wysokości zadłużenia. Istnienie stosunku zobowiązaniowego między pierwotnym wierzycielem, a pozwanym można bowiem ustalić na podstawie umowy pożyczki, jednakże jak wskazano wyżej nie dotyczy to samej wysokości zobowiązania. Pierwotny wierzyciel nie może zaś kreować wysokości zadłużenia jednostronnym oświadczeniem.

11. Powód nie przedłożył żadnego zestawienia bądź wyliczenia, które pozwalałoby zweryfikować wysokość należności głównej oraz odsetek. Szczególnie w sytuacji, gdy żądane odsetki znacznie przewyższają wysokość dochodzonej należności głównej, opieranie się jedynie na samych twierdzeniach powoda, ewentualnie jego poprzednika prawnego, nie może być uznane za wystarczające.

12. Na marginesie wskazać należy, że powód nie załączył dowodów, aby zawiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności oraz wezwanie do zapłaty, na które to dokumenty powołuje się w pozwie, zostały rzeczywiście wysłane pozwanemu. Okoliczność ta mogłaby być w sposób prosty wykazana, tj. poprzez wskazanie numeru przesyłki pocztowej. Co prawda powyższe nie wpływa na samą ważność umowy cesji, ale może mieć znaczenie w kontekście ewentualnego spełnienia świadczenia przez pierwotnego dłużnika do rąk poprzedniego wierzyciela (art. 512 kc).

13. Stosownie do treści art. 339 § 1 kpc, jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W myśl § 2 ww. artykułu, w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

14. Powyższy przepis stanowi proceduralne uproszczenie, mające na celu usprawnienie postępowania w sytuacji, gdy pozwany nie wdaje się w spór w sprawie. Sąd każdorazowo ma jednakże obowiązek krytycznie ustosunkować się do twierdzeń powoda z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a przepis art. 339 § 2 kpc nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 roku, sygn. akt I CKU 85/98). Pogląd powyższy jest również powszechnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Okręgowego w Olsztynie (zob. m.in. wyroki: z 14 lipca 2015 roku, sygn. akt IX Ca 617/15; z 14 lipca 2015 roku, sygn. akt IX Ca 636/15; z 30 października 2017 roku, sygn. akt IX Ca 891/17; z 20 września 2017 roku, sygn. akt IX Ca 406/17).

15. W ocenie Sądu Rejonowego regulacji art. 339 § 2 kpc nie można odrywać od jej podstawowego celu, któremu ma służyć, tj. zapewnienia sprawności i szybkości postępowania. W przypadku, gdy w pozwie zawarte są wszystkie twierdzenia i dowody pozwalające na merytoryczną ocenę zasadności powództwa, choćby była ona negatywna, to przeprowadzenie tych dowodów przez Sąd, a następnie wydanie na pierwszym terminie rozprawy wyroku zaocznego oddalającego powództwo w żaden sposób nie wpływa na wydłużenie postępowania w sprawie.

16. Wreszcie należy wskazać, że sam fakt milczenia pozwanego – w realiach niniejszej sprawy - nie może być automatycznie odebrany jako przyznanie zasadności twierdzeń pozwu. Przede wszystkim zauważyć należy, że pozwany ma ograniczone możliwości weryfikacji, czy w istocie powód nabył wierzytelność wynikającą z pierwotnie zawartej umowy. O ile bowiem pozwany wie, czy zawierał umowę z pierwotnym wierzycielem, to ocena faktu skuteczności nabycia wierzytelności jest kwestią przekraczającą zakres wiedzy i umiejętności intelektualnych statystycznego, średnio wykształconego obywatela. Kwestia ta wymaga zaawansowanej wiedzy prawniczej, której nie można wymagać od „przeciętnego konsumenta”. Ocena faktu skuteczności cesji wierzytelności należy do sfery prawa materialnego, a okoliczność ta musi być każdorazowo oceniana przez Sąd z urzędu, nawet przy orzekaniu na podstawie art. 339 § 1 kpc (por. m.in. P. Telenga, kom. do art. 339 kpc, teza 5, sip.lex.pl; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, sygn. akt III CRN 30/72; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1967 roku, sygn. akt III CRN 175/67).

17. Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych wyżej przepisów, Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Asesor Sądowy Sądu Rejonowego w Olsztynie

Mirosław Ośko

Sygn. akt X C 5644/17

Olsztyn, 30.01.2018 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...);

2. (...).

Asesor Sądowy Sądu Rejonowego w Olsztynie

Mirosław Ośko